

Van de voorzitter

Voor u ligt de eerste uitgave van ons MolenNieuws van 2024.

Dit jaar staan wij weer voor een grote uitdaging.

Na de restauratie van onze molen in 1987 zijn onze wieken alweer bijna 40 jaar oud en hebben ze zeer veel omwentelingen gemaakt. Gemiddeld gaan wieken tussen de 40 en 45 jaar mee. Het bestuur heeft besloten om nog dit jaar mogelijke slijtageperikelen voor te zijn. En dus gaat er vervanging aankomen.

Voor alle duidelijkheid: er is geen enkel gevaar voor bezoekers, vrijwilligers en omwonenden! Juist om elk risico in de toekomst te voorkomen, ondernemen wij nu reeds actie.

Afgelopen september kwam de offerte van de molenbouwer van, schrik niet, € 117.000.

In januari volgde de definitieve offerte voor dit zeer specialistisch werk, waarbij het bedrag is gestegen tot € 124.000. De molen is er voor alle Zoetermeeders en bedrijven en dat

merken wij aan de steun van trouwe sponsors en gildenaren, waardoor wij wat hebben kunnen sparen. Daarnaast zijn we wat gaan schuiven met jaarlijkse onderhoudskosten en ook steun van de provincie en het nationaal molenfonds helpen ons goed op weg. We wilden geen risico nemen voor eventuele verdere prijsstijgingen en hebben daarom een zogenaamde 'fixed price' bedongen door het tekenen van de offerte. Aanvang van de werkzaamheden zal pas eind van dit jaar beginnen.

Wij komen nog circa € 30.000 tekort. Tot vandaag krijgen wij geen steun van de gemeente, maar hopen en rekenen toch op een bijdrage van die kant. Tenslotte zijn er maar vijf nationale monumenten in Zoetermeer.

Op 11 mei (nationale molendag) starten wij met een actie om de inwoners te betrekken bij HUN molen. Meer informatie daarover volgt nog.

Verder veel leesplezier!

Jacques Boonekamp
Voorzitter

accordering van de offerte van Verbij voor het vervangen van de molenwieken

Op zaterdag 11 mei is het weer **Nationale Molendag**.

Een feestje in en rond de molen.

Lees erover in deze editie van MolenNieuws,
en houd vooral onze **Facebook-pagina** in de gaten!

Let op: **Het Molenontbijt vindt dit jaar niet plaats.**

Uit de molenwinkel

Bericht voor onze vaste klanten en ook nieuwkomers.

Met dit MolenNieuws proberen wij u op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in onze winkel. U zult daar ongetwijfeld ook graag door ons bij betrokken worden!

Het eerste kwartaal van 2024 zit er al weer bijna op! Onze winkel draait op de zaterdag op volle toeren en ook de eerste 3 maanden van 2024 zien er heel goed uit.

Het aantal klanten is weer gestegen en de omzet ook.

Namens ons allen een hartelijke Molengroet!!

Els Groenewegen-Wanders

Rondleidingen in de molen zijn mogelijk op zaterdagmiddag tussen 13:00 en 16:00 uur, afhankelijk van beschikbaarheid van molengidsen.

het nieuwe pinapparaat in de molenwinkel

Onderdelen van de molen: 4 wieken en 2 roeden

Molen De Hoop bestaat uit talloze onderdelen. Ieder onderdeel heeft zijn eigen functie, gemaakt uit het voor die functie meest geschikte materiaal. Omdat molens vroeger “gewoon” werktuigen waren, zit er geen enkel overbodig onderdeel aan. Indien de ruimte het toelaat, zullen we in MolenNieuws regelmatig een onderdeel voor het voetlicht halen.

Zoals u elders in deze editie kunt lezen moet op niet al te lange termijn het complete gevluht (alle 4 de wieken van de molen) vervangen worden. Omdat een gevluht, wiekenkruis of simpelweg de wieken uit talloze onderdelen bestaat, zullen we in de komende edities van MolenNieuws schrijven over deze onderdelen.

We beginnen met de roeden.

Vier wieken en 2 roeden

Molen De Hoop heeft (zoals alle oude molens) vier wieken. De vier wieken zijn eigenlijk 2 aan 2 één geheel. De hoofdbalk die samen 2 tegenover elkaar liggende wieken vormt, wordt een roede genoemd. Deze balk heeft dus de lengte van 2 wieken tegenover elkaar of de diameter van de het complete wiekenkruis, in het geval van De Hoop 25 meter.

Soorten roeden

Uiteraard waren de roeden in het verleden van hout. Afhankelijk van het beschikbare hout werd een roede in 1 lengte uitgevoerd, of uit twee of drie delen samengesteld tot de juiste lengte. Na het op lengte maken werd de roede in model gemaakt (de afmetingen in het midden zijn zwaarder dan aan de uiteinden). Daarna werden de gaten in de roede gehakt, waar het latwerk wat uiteindelijk de vorm aan de wieken geeft. Het zal duidelijk zijn dat de houten roeden door de invloed van weer en wind maar een korte levensduur hadden. Een levensduur van 20 jaar was het maximum, maar er zijn ook gevallen bekend dat een houten roede na enkele jaren al brak.

voorbeeld van een houten roede, lengte ruim 22 meter uit 1 lengte.

Vanaf ongeveer 1860, met de opkomst van het klinken van metaal, werden ook molenroeden van ijzer gemaakt waarbij de diverse onderdelen met klinknagels aan elkaar werden geklonken. Een bekende fabrikant van geklonken roeden was de firma Pot in Kinderdijk. Tot het bedrijf in 1945 ophield te bestaan, hebben zij circa 2800 roeden geklonken. Een geklonken roede wordt opgebouwd uit 4 hoeklijnen, waarop vervolgens met honderden klinknagels platen worden geklonken. De vorm en afmetingen de platen, bepalen uiteindelijk de vorm van de roede. Omdat het staal in het begin nog veel koolstof bevatte en hierdoor niet zo snel door roest wordt aangetast, zijn er nu nog steeds molens die draaien met roeden van Pot die meer dan 100 jaar oud zijn. Dan zijn de roeden zelf inmiddels van grote monumentale waarde en om die reden worden indien mogelijk dergelijke roeden gerestaureerd. Zelfs worden er weer nieuwe geklonken roeden gemaakt.

voorbeeld van een geklonken roede

Zo ongeveer vanaf 1950 worden de platen voor het vormen van een roede aan elkaar gelast. Dat gaat een stuk sneller dan alle verbindingen klinken. Zeker vanaf de jaren 70 en 80 van de vorige eeuw krijgen vrijwel alle molens bij een restauratie nieuwe gelaste roeden. De roeden van molen De Hoop zijn in 1984 bij de firma Derckx in Beegden gemaakt en hebben de nummers 484 en 485. Vanwege de sterkte van de roeden worden verschillende dikten plaatmateriaal gebruikt. In de askop, waar de krachten het grootste zijn, bedraagt de dikte van de

platen 12 mm, wat naar de punt toe steeds dunner wordt tot uiteindelijk 4 mm.

Binnen- en buitenroede

De roeden worden als 1 lengte door de (blauwe) askop van de bovenas gestoken. Zoals op onderstaande foto zichtbaar is, zitten de roeden niet in 1 vlak in de askop maar langs elkaar door de askop heen.

De roede die het dichtste bij de molen zit wordt de binnenroede genoemd, de andere de buitenroede. Om ervoor te zorgen dat de punten van de wieken ongeveer in 1 vlak draaien, is de buitenroede recht en heeft de binnenroede een kromming die de porring wordt genoemd.

van links onder naar rechtsboven de binnenroede; van linksboven naar rechtsonder de buitenroede

Zeeg van het hekwerk

Het latwerk van de wieken, waarop de zeilen worden gespannen, zit niet recht aan de roede gemaakt. Bij een vlak en recht hekwerk zonder verloop, zou de molen niet draaien. Iedere lat zit onder een bepaalde schuimte door de roede gestoken, waardoor het geheel een kromming krijgt, de zeeg genoemd. Deze zeeg moet vooraf aan de fabrikant van de roede opgegeven worden, zodat de gaten op de juiste plaats en de goede schuimte in de roeden komen.

Berekening en ontwerp van de nieuwe roeden

Zoals alles in de molenbouw vroeger, werden de roeden ‘ontworpen’ op basis van ervaring. Was het niet sterk genoeg of voldeed het op een andere manier niet, dan paste men de uitvoering aan. Begin jaren 80 van de vorige eeuw heeft de Rijksdienst voor de Monumentenzorg een ingenieursbureau laten rekenen aan gelaste roeden en richtlijnen opgesteld voor het vervaardigen van gelaste roeden. Volgens deze richtlijnen zijn de huidige roeden van De Hoop samengesteld.

Inmiddels is de stand van de techniek weer bijna 50 jaar verder en zijn fabrikanten van roeden in staat om per molen de roeden zo optimaal mogelijk te berekenen en te ontwerpen. Daarbij speelt de lengte van de wieken,

Onderdelen van de molen (vervolg)

het gebruik van de molen, de vorm en type van het houtwerk aan de roeden, de plaats waar de molen in Nederland staat, de omgeving van de molen enz. allemaal een rol. Iedere roede is dus maatwerk tegenwoordig. Bij de berekeningen wordt niet alleen gekeken naar de sterkte van de roede, maar vooral naar de sterkte van de lussen. Uiteindelijk worden alle uitkomsten van de berekeningen vertaald in een tekening waarop alle verschillende platen staan, de vorm van de roede, de gaten etc. Alle platen worden vervolgens op een CNC uitgesneden wat ook de kwaliteit weer ten goede komt. Ook aan het lasproces wordt veel meer aandacht geschonken en alle lussen worden voor aflevering van de roeden bij de fabrikant gecontroleerd.

Dit alles om ervoor te zorgen dat ook met het komende stel roeden de molen weer tientallen jaren veilig kan draaien.

tekst en foto's:
Bart Dooren

Molenaar Molen de Hoop

de zee, het verloop in de latten van de wiken

Nieuw kassasysteem

Ook al is de molen bejaard, wij gaan wel met de tijd mee wanneer dat nodig is. Daarom hebben wij onlangs een nieuw kassasysteem aangeschaft met bijbehorende nieuwe pin.

Al onze artikelen in de molenwinkel krijgen een QR code. En daarbij ook een beschrijving van het product zodat het aan alle wettelijke eisen voldoet.

Met een handscanner worden de producten gescand, waarmee de prijs direct zichtbaar is voor de klant en medewerker op het scherm. Tevens worden op deze manier onze verkopen en voorraden bijgehouden en kunnen prijswijzigingen eenvoudig doorgevoerd worden.

Onze vrijwilliger Ernst, die goed bekend is met ICT, heeft alle producten voor ons ingevoerd en het systeem operationeel gemaakt. Een enorme klus die tot tevredenheid is voltooid! Mede dankzij hem zijn de vrijwilligers in de winkel er al aardig mee vertrouwd.

Het nieuwe systeem is uitgebreid getest en inmiddels in bedrijf.

11 mei: Nationale Molendag

De vrijwilligers maken zich zo langzamerhand al weer op voor de Nationale Molendag op 11 mei as. Op die dag mogen onze reguliere activiteiten natuurlijk niet ontbreken.

U zult weer kunnen genieten van onze uitgebreide proeverij van producten die u in onze Molen kunt kopen. Daarbij natuurlijk een koffie(tje) of thee en voor de kinderen een beker-tje limonade.

Het raden van het gewicht van een zakje meel is steeds weer een ongekend succes. Ieder uur wordt het exacte gewicht bekend gemaakt. De-gene die het dichtst bij het echte gewicht heeft geraden, gaat naar huis met een compleet pannenkoekenpakket!!

Ook doen we weer ons best om pannenkoeken te bakken als het weer ons goed gezind is. Voor de kleintjes kijken we nog uit naar een extra activiteit.

Van 14.00 uur tot 16.00 uur kunt u genieten van het **shantykoor "geen C te hoog"**. Zij brengen mooie liedjes ten gehore. De meeste zult u zeker kennen dus meezingen behoort absoluut tot de mogelijkheden.

Ook zullen onze Molengidsen u begeleiden door de Molen en ze vertellen u graag over de gang van zaken boven. Het geweldige uitzicht vanaf de stelling maakt deze rondleiding compleet.

Alle redenen om onze 'witte trots' op deze speciale dag te bezoeken. Ons vrijwilligersteam staat klaar om u ook in onze mooie winkel te ontmoeten.

Wij zien u graag op 11 mei aanstaande.

Namens alle vrijwilligers,
Els Groenewegen
Medebestuurder

Bakker Ammerlaan doet het weer!

Bakker Ammerlaan draagt Molen De Hoop in Zoetermeer al vele jaren een warm hart toe. Zij nemen wekelijks molenmeel af voor het bakken van broden. Deze speciale Molenbroden vinden gretig aftrek in Zoetermeer. Bovendien doneert Bakker Ammerlaan elk jaar een geldbedrag voor het onderhoud van de molen.

Speciaal Molenbrood

Bakker Ammerlaan hecht veel waarde aan kwalitatief goede & pure ingrediënten. Daarom bakken zij onder andere speciaal Molenbrood. Dit authentieke brood bevat naast meel van De Hoop een zadenmix, bestaande uit zonnebloempitten, sesamzaad en lijnzaad. Het Molenbrood is bereid met natuurdesem en het brood is E-nummervrij. Hierdoor is dit brood smakelijk, natuurlijk en gezond.

Een donatie

Op Lichtjesavond mocht Stichting Molen De Hoop, onder toezien oog van de Kerstman, van directeur Joost Ammerlaan een cheque ontvangen ter waarde van € 1.000,00. Het bestuur van de stichting is bijzonder blij met deze trouwe ondersteuning door een betrokken ondernemer.

Kijk ook eens op www.bakkerammerlaan.nl.

Onze gezellige molenwinkel is elke zaterdag

geopend van 11:00 tot 17:00 uur. Op

www.molendehoopzoetermeer.nl/molenwinkel

vindt u het complete en actuele assortiment.

Schoolbezoek aan de molen

In november vorig jaar bezocht weer een schoolklas de molen. Ditmaal groep 6 van IKC de Gaerde. We ontvangen de kinderen graag.

Hoe gaat een bezoek van schoolkinderen?

Wij proberen een programma te bieden waarin een aantal onderwerpen aan de orde komen die met onze molen en molens in het algemeen van doen hebben. Zoals de geschiedenis van onze molen. Soorten molens in Nederland. De molen als werktuig (een op de wind aangedreven machine). Hoe tarwe gemalen wordt. Het verschil tussen volkoren tarwemeel en tarwebloem. De molen wordt van binnen bekeken en natuurlijk ook een kijkje op de stelling voor het uitzicht en om de wiken van dichtbij te bekijken.

Zo mogelijk wordt aansluiting gezocht bij de **leerdoelen** van de klas. Het bezoek is met name geschikt voor de groepen vier en hoger van het basisonderwijs.

Ouderparticipatie om de kinderen over de zolders te begeleiden is absoluut nodig, vooral ook om er voor te zorgen dat geen kind onverhoeds in een trapgat duikelt. De kinderen mogen op een klein molensteentje zelf tarwe tot meel malen. Ook daar is begeleiding van ouders nodig.

Wout Aartsen
Molengids Molen De Hoop

Reiniging buitenzijde van de molen

Om de vijf jaar moeten wij de buitenzijde van de molen schilderen. De kosten daarvoor zijn circa € 30.000.

Hiervoor sparen wij elk jaar € 6.000, dat staat ook zo op de begroting. Maar we willen dit keer de schilderbeurt uitstellen en geld overhouden voor de nieuwe wiken.

Daarom hebben we besloten de buitenzijde van de molen dit jaar grondig te laten schoonmaken. De kosten hiervoor zijn € 650 en daarmee hebben wij in ieder geval voor een jaar heel wat geld bespaard en houden we wat over voor de wiken.

